

CHƯƠNG 2:
VÙNG VĂN HÓA MIỀN TRUNG

2.5. Các tiểu vùng văn hoá

2.5.1. Tiểu vùng xứ Thanh

2.5.1.1. Đặc điểm tự nhiên - kinh tế

Về tự nhiên

- **Địa hình:** Khá phức tạp, bị chia cắt nhiều

- **Sông ngòi:** hệ thống sông Mã - sông Chu.

- Khí hậu: nằm trong khu vực nhiệt đới gió mùa.

Phát triển các ngành nông - lâm - ngư nghiệp

Về kinh tế

“Khu 4 đẩy ra, khu 3 đẩy vào”

2.5.1.2. Đặc điểm lịch sử - xã hội

Thanh Hoá là một vùng đất lịch sử lâu đời

- Đông dân nhất)
- Đa tộc người (Mường, Thái, Khơ Mú, Thổ, H’mông, Dao)

2.5.1.3. Đặc sắc văn hoá tiểu vùng

Làng xã

- Là cái nôi ra đời của những làng xã cổ truyền
- Làng ở Thanh Hóa khá đa dạng

Tín ngưỡng, tôn giáo

- Rất phong phú.
- Thờ Phật, Đạo, Nho, Kitô giáo và các tín ngưỡng dân gian

Lễ hội

- Hội làng
- Lễ hội mang tính lịch sử
- Lễ hội gắn với tín ngưỡng tôn giáo

Trò diễn trong lễ hội

- Đa dạng: trò Chụt, trò Triềng, trò Rún, trò Bôn, trò Láng, trò chèo chải, trò Rối Chuột, trò Rối Si
- Trò Láng: gồm Hoa Lang, Chiêm Thành, Ai Lao, Ngô Quốc, Lục hồn nhung

Huyền thoại, truyền thuyết

Ông Gióng đánh giặc Ân, An Dương Vương xây thành Cổ Loa, chuyện Mỵ Châu lấy Trọng Thủy, các vị thánh Cao Sơn đại vương, Tứ vị thánh nương, Thánh Lưỡng, Thánh Bưng, thánh Tến…

Nghệ thuật

CLB Dân ca và Chèo phường Ba Đình (Hoằng Hoá)

CLB Ca trù thị trấn Hà Trung

CLB Nghệ thuật truyền thống xã Hoằng Quỳ (Hoằng Hóa)

2.5.2. Tiểu vùng xứ Nghệ

2.5.2.1. Đặc điểm tự nhiên - kinh tế

Về tự nhiên

- Địa hình:

+ Đồi núi trùng điệp ở phía tây

+ Biển mênh mông ở phía đông

+ Đồng bằng bị chia cắt ở trung tâm

- Về sông ngòi: nhỏ, ngắn, độ dốc nhiều, dồn nước nhanh ra biển - sông Lam.

- Khí hậu: rất khắc nghiệt.

Về kinh tế

- Ngành nông - lâm - ngư nghiệp: chiếm tỷ trọng lớn.
- Về công nghiệp
- Về du lịch

2.5.2.2. Đặc điểm lịch sử - xã hội

- Có con người xuất hiện sớm
- Tộc người: Thổ, Ơ đu

2.5.2.3. Đặc sắc văn hoá tiểu vùng

Ẩm thực

- Bữa ăn đơn giản:

+ Chất bột và rau là món chính

+ Canh chua

- Phụ nữ mặc yếm ở bên trong, ngoài có áo cánh

- Nam giới thì quần, áo cánh, áo dài, khăn, khố.

Trang phục

Nhà ở

- Đặc điểm

+ Cột phải mập

+ Xà ngang và xà dọc thì mảnh hơn

+ Có giọt tranh hạ thấp

+ Gian nhà thường hẹp

Tính cách

Bùi Dương Lịch: Người Nghệ An khí chất chất phác, đôn hậu, tính tình thường chậm chạp, không sắc sảo cho nên làm việc gì cũng phải cẩn thận, bền vững, ít bị xáo động bởi những lợi hại trước mắt.

VH bác học&dân gian

- Ngôn ngữ, tiếng nói:

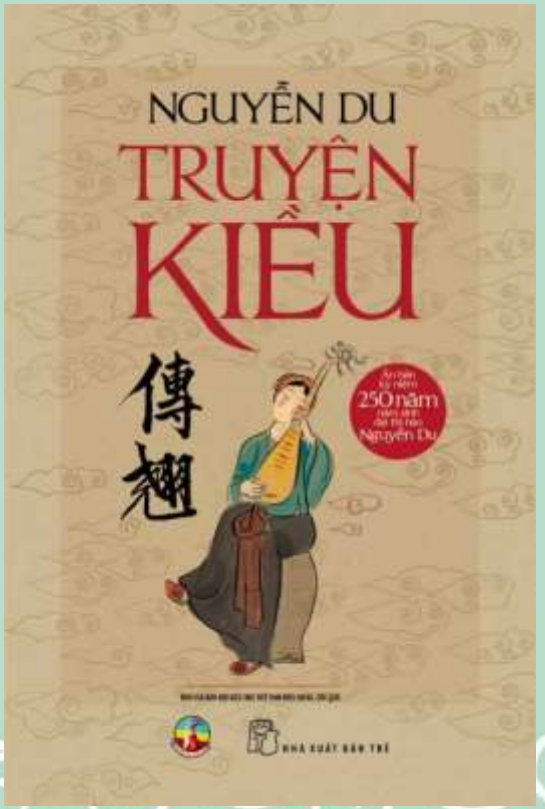
+ Về thanh điệu: tiếng Nghệ nghe "nằng nặng"

+ Về vốn từ vựng: bảo lưu được khá nhiều các yếu tố của ngôn ngữ Việt cổ

- Văn học dân gian: phong phú

- Truyền thống văn hóa bác học

Nghệ thuật

- Diễn xướng dân gian:

Ví và giặm

Nghệ thuật

Đền Cờn

- Nghệ thuật kiến trúc: đình chùa, miếu mạo, đền nghè

Đình Hoành Sơn

Đền Rậm

- **Nghệ thuật điêu khắc:** tượng tròn và phù điêu trên gỗ, đá và đất nung

- **Nghệ thuật hội họa:** tranh Nam Hoành